

การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษโครงการ U2T ในจังหวัดแพร่*

EVALUATION OF ENGLISH TRAINING COURSES IN U2T PROJECT IN PHRAE PROVINCE

กรรณิการ์ กาญจน์ดา, Kannika Kanjunda
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ แพร่
Maejo University, Phrae Campus
E-mail : kannika@gmaejo.mju.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษโครงการ U2T โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ของสตัฟเฟิลปีมร่วมกับแนวคิดของเคิร์กแพททริค กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา บัณฑิตและประชาชนที่ได้รับการจ้างงานจากโครงการ U2T ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 240 คน โดยวิธีการกำหนดโควต้าและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าโดยรวมหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมในระดับมาก ประชาชน (\bar{X} =4.31, S.D=0.61) บัณฑิต (\bar{X} =4.29, S.D=0.68) นักศึกษา (\bar{X} =4.15, S.D=0.64) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านปัจจัยนำเข้า : ประชาชน (\bar{X} =4.37) บัณฑิต (\bar{X} =4.30) นักศึกษา (\bar{X} =4.13)
- 2) ด้านกระบวนการ : ด้านวิทยากร - ประชาชน (\bar{X} =4.36) บัณฑิต (\bar{X} =4.32) นักศึกษา (\bar{X} =4.21) ด้านเนื้อหา - บัณฑิต (\bar{X} =4.34) ประชาชน (\bar{X} =4.31) นักศึกษา (\bar{X} =4.25) ด้านผู้เข้าอบรม - บัณฑิต (\bar{X} =4.33) ประชาชน (\bar{X} =4.32) นักศึกษา (\bar{X} =4.12)

* Received 28 September 2023; Revised 24 November 2023; Accepted 28 November 2023

3) ด้านปฏิภิกิริยา: บัณฑิต (\bar{X} =4.27) ประชาชน (\bar{X} =4.25) นักศึกษา (\bar{X} =4.03)

4) ด้านการเรียนรู้และพฤติกรรม: ประชาชน (\bar{X} =4.24) บัณฑิต (\bar{X} =4.23) นักศึกษา (\bar{X} =4.13)

คำสำคัญ : การประเมินผล, หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ, โครงการ U2T

Abstract

This research aimed to evaluate the English training courses in U2T project based on Stufflebeam's CIPP model and Kirkpatrick model. 240 samples recruited by quota and random sampling. They were students, graduates and people who were employed in U2T project of Maejo University – Phrae campus. Questionnaires were used to collect data. Cronbach's alpha coefficient was used to measure the validity of questionnaires which was 0.97. Data were analyzed by using descriptive statistics that included percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that all three groups of participants agreed that the overall English training courses were appropriate at high levels; people (\bar{X} =4.31, S.D=0.61, graduates (\bar{X} =4.29, S.D=0.68), students (\bar{X} =4.15, S.D=0.64), which were classified into four aspects, as follows:

1) Input: people (\bar{X} =4.37), graduates (\bar{X} =4.30), students (\bar{X} =4.13)

2) Process: Lecturers – people (\bar{X} =4.36), graduates (\bar{X} =4.32), students (\bar{X} =4.21); Content – graduates (\bar{X} =4.34) people (\bar{X} =4.31), students (\bar{X} =4.25); Trainees – graduates (\bar{X} =4.33), people (\bar{X} =4.32), students (\bar{X} =4.12)

3) Reaction: graduates (\bar{X} =4.27), people (\bar{X} =4.25), students (\bar{X} =4.03)

4) Learning and behavior: people (\bar{X} =4.24), graduates (\bar{X} =4.23), students (\bar{X} =4.13)

Keywords : Evaluation, English Training Courses, U2T Project

บทนำ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ (U2T) ภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) เป็นโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่และนักศึกษาที่ได้ รับผลกระทบให้มีความทำงาน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยบูรณาการทำงานในพื้นที่ตำบล “System Integrator” ครอบคลุมพื้นที่ 3,000 ตำบลทั่วประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยทำงานร่วมกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) สำหรับคนที่ได้รับการจ้างงานจะได้รับการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับงานพัฒนาชุมชนซึ่งจะเข้ารับการฝึกอบรมทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานก่อนเริ่มปฏิบัติงานจริง 2) ทักษะ 4 Modules (Digital Literacy, English Competency, Financial Literacy, Social Literacy) 3) ทักษะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น และต้องรายงานผลการฝึกอบรมด้วย หลักสูตรฝึกอบรมถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการ U2T สามารถพัฒนาทักษะต่อยอดองค์ความรู้ที่มีความจำเป็นกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ โดยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังคงมีความสำคัญจำเป็น เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ อว. ได้จัดเตรียมหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษไว้ 8 หลักสูตรเพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เลือกอบรมตามความสนใจเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะและสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ รับผิดชอบตำบลในโครงการ U2T จังหวัดแพร่ จำนวน 28 ตำบล โดยมีนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน 140 คน และบัณฑิตจบใหม่ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องการทราบประสิทธิภาพของฝึกอบรมต่าง ๆ รวมทั้ง หลักสูตรภาษาอังกฤษและข้อมูลในประเด็นสำคัญ เช่น ความเหมาะสมของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ฝึกอบรม ตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ถือเป็น การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการเพื่อตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินที่ได้จะช่วยให้สามารถประเมินความเป็นประโยชน์ของโครงการได้และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเข้าร่วมหากมีโครงการต่อไปในอนาคต (พิชิต ฤทธิจรรณู, 2557 อังโน อธิราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์, 2562, น. 1060)

การประเมินเป็นกลไกสำคัญของการดำเนินโครงการซึ่งจะให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจแก่ผู้บริหารในการดำเนินการต่อหรือการปรับปรุงเพื่อลดข้อจำกัดโครงการ กระบวนการประเมินแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้าระหว่างดำเนินโครงการ และการประเมินผลสรุป ซึ่งการเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมจะสะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์และส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมนี้ใช้ รูปแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจและประเมินในทุกหน่วยระบบของโครงการ ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตที่เหมาะสมและครอบคลุมผลการประเมินในทุกองค์ประกอบ ซึ่งรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะทำให้ได้รับสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงข้อจำกัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดโครงการอบรม (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2561, น. 31-32; ปริญญาภรณ์ ธนะบุญปวง และจิริยา อินทนา, 2564, น. 38) สำหรับรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมตามแนวคิดของเคริกแพทริกเป็นที่นิยมใช้มาก เนื่องจากแนวทางดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก แบ่งการประเมินผลเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 1) การประเมินปฏิภริยา เป็นการประเมินปฏิภริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการอบรมว่ามีความรู้สึกร้อย่างไรเกี่ยวกับโครงการ เช่น หลักสูตร เนื้อหา วิทยากร ระยะเวลา ความคาดหวัง
- 2) การประเมินการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ ก่อน-หลังฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ทักษะการปฏิบัติ
- 3) การประเมินพฤติกรรม เป็นการประเมินพฤติกรรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงาน การนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้
- 4) การประเมินผลลัพธ์เป็นการประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดต่อองค์กรอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม (ชัยัญญาค วรงค์บา และกิ่งกาญจน์ จงใจหาญ, 2555, น. 28-29; ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, 2543 อ่างโน รสาพร หมอศรีใจ, 2562, น. 22) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญจำเป็นในการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ โครงการ U2T ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษในโครงการ U2T ด้านปัจจัยนำเข้า และกระบวนการร่วมกับการประเมินปฏิภริยาตอบสนอง การเรียนรู้และพฤติกรรม

วิธีดำเนินการ

ประชากร คือ ประชาชน บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษาที่ได้รับการจ้างงานจากโครงการ U2T ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในจังหวัดแพร่ จำนวน 560 คน (จาก 28 ตำบล โดยจ้างบัณฑิตจบใหม่ ตำบลละ 10 คน นักศึกษา ตำบลละ 5 คน และประชาชน ตำบลละ 5 คน)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) กำหนดระดับค่าความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 228 คน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 240 คน เพื่อให้ครอบคลุมตามสัดส่วนประชากรทั้ง 28 ตำบล โดยวิธีการกำหนดโควตาและการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ บัณฑิตจบใหม่ จำนวน 116 คน นักศึกษา จำนวน 62 คน และประชาชน จำนวน 62 คน

ขอบเขตการวิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ของสต๊อฟเฟิลบีมในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ร่วมกับแนวคิดของเคิร์กแพททริกเพื่อประเมินปฏิริยาตอบสนองการเรียนรู้และพฤติกรรมที่เกิดกับผู้อบรม

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นออนไลน์เกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model ร่วมกับแนวคิดของเคิร์กแพททริก จำนวน 43 ข้อ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า จำนวน 8 ข้อ การประเมินกระบวนการในด้านวิทยากร เนื้อหาและผู้เข้าอบรม จำนวน 20 ข้อ การประเมินปฏิริยาตอบสนองของผู้เข้าอบรม จำนวน 5 ข้อ และการประเมินการเรียนรู้และพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ มีรูปแบบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วยผู้ทำหน้าที่เป็นตัวแทน อว. ส่วนหน้า จำนวน 3 คน และอาจารย์หัวหน้าโครงการ จำนวน 2 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัด มีค่าระหว่าง 0.60 - 1.00 นำมาแก้ไขเฉพาะข้อคำถามที่ควรปรับปรุง

2. การตรวจสอบความเที่ยงด้วยการนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมภาษา อังกฤษ มาวิเคราะห์ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเที่ยงทั้งหมด เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดข้อมูลที่ต้องการโดยศึกษาและวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กำหนดแหล่งข้อมูล ขอบเขตและการได้ข้อมูลที่ครบถ้วนจากผู้ตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการที่เหมาะสม
4. สร้างเครื่องมือ (แบบสอบถามออนไลน์) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กเพื่อตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่าง (แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เก็บข้อมูลหลังจากการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษแล้ว 3 สัปดาห์ โดยกำหนดระยะเวลาการเก็บแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์ หากไม่ครบจำนวนตามที่กำหนดจะขยายเวลาและติดต่อผู้ประสานงานแต่ละตำบลโดยตรง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์เบื้องต้นก่อนนำไปวิเคราะห์

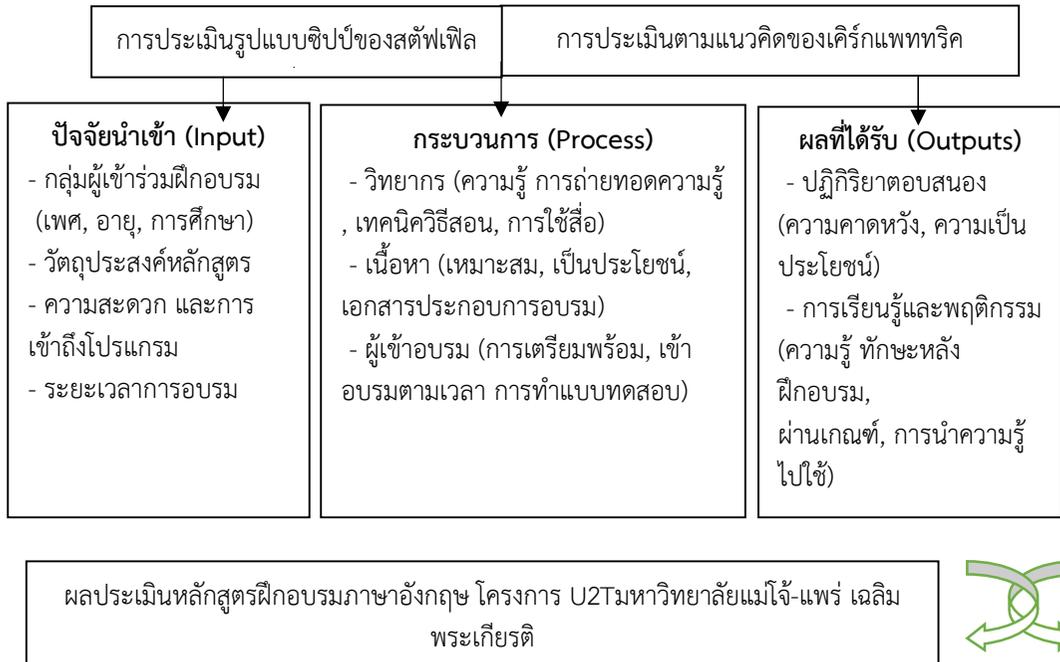
การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมอบรมโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรม โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วย/ เหมาะสมระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 - 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย/ เหมาะสมระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 - 3.50	หมายถึง	เห็นด้วย/ เหมาะสมระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 - 2.50	หมายถึง	เห็นด้วย/ เหมาะสมระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.50	หมายถึง	เห็นด้วย/ เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมอบรมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตจบใหม่ 116 คน (48.33%) เป็นเพศหญิง 183 คน (76.25) เป็นเพศชาย 57 คน (23.75) ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-29 ปี 209 คน (87.08%) รองลงมาอายุระหว่าง 30-39 ปี 17 คน (7.08%) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี 201 คน (83.75%) รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมปลาย 17 คน (7.08%)

2. การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม (วิทยากร เนื้อหา ผู้เข้าอบรม) ด้านปฏิกริยาตอบสนองของผู้เข้าอบรม และด้านการเรียนรู้และพฤติกรรม โดยสรุปในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

รายการ	นักศึกษา			บัณฑิต			ประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น
1. ปักจายนำเข้า	4.13	0.66	มาก	4.30	0.66	มาก	4.37	0.59	มาก
2. กระบวนการ									
2.1 วิทยากร	4.21	0.61	มาก	4.32	0.67	มาก	4.36	0.57	มาก
2.2 เนื้อหา	4.25	0.64	มาก	4.34	0.66	มาก	4.31	0.56	มาก
2.3 ผู้อบรม	4.12	0.68	มาก	4.33	0.66	มาก	4.32	0.60	มาก
3. ปฏิกริยาตอบสนอง	4.03	0.65	มาก	4.27	0.68	มาก	4.25	0.59	มาก
4. การเรียนรู้และพฤติกรรม	4.13	0.61	มาก	4.23	0.72	มาก	4.24	0.69	มาก
โดยรวม	4.15	0.64	มาก	4.29	0.68	มาก	4.31	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชน ($\bar{X}=4.31$, S.D=0.61) บัณฑิต ($\bar{X}=4.29$, S.D=0.68) นักศึกษา ($\bar{X}=4.15$, S.D=0.64) โดยมีรายละเอียดในประเด็นสำคัญ ดังนี้

ด้านปักจายนำเข้า ในภาพรวมผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก ประชาชน ($\bar{X}=4.37$, S.D=0.59) บัณฑิต ($\bar{X}=4.30$, S.D=0.66) นักศึกษา ($\bar{X}=4.13$, S.D=0.66) โดย 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

ประชาชนเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมีการวัดประเมินผลก่อน-หลังเรียนอย่างเหมาะสม ประเด็นต่อมา คือ เห็นด้วยว่าหลักสูตรมีความสำคัญจำเป็น และการเข้าอบรมมีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X}=4.44$, $\bar{X}=4.42$, $\bar{X}=4.42$) ตามลำดับ

บัณฑิตเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษมีการวัดประเมินผลก่อน-หลังเรียนอย่างเหมาะสม ประเด็นต่อมา คือ เห็นด้วยว่าหลักสูตรมีคำอธิบายรายวิชา บอกรวัตถุประสงค์ชัดเจน และการเข้าอบรมมีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X}=4.42$, $\bar{X}=4.34$, $\bar{X}=4.32$) ตามลำดับ

นักศึกษาเห็นด้วยว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ มีคำอธิบายรายวิชา บอกรวัตถุประสงค์ชัดเจน ประเด็นต่อมา คือ เห็นด้วยว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญจำเป็น รวมทั้งมีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X}=4.16$, $\bar{X}=4.15$, $\bar{X}=4.42$) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) วิทยากร ในภาพรวมผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก ประชาชน ($\bar{X}=4.36$, S.D=0.57) บัณฑิต ($\bar{X}=4.32$, S.D=0.67) นักศึกษา ($\bar{X}=4.21$, S.D=0.61) โดย 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

ประชาชน เห็นว่าวิทยากรมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{X}=4.44$) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X}=4.39$) และจัดลำดับเนื้อหาอบรมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.37$)

บัณฑิต เห็นว่าวิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X}=4.38$) มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{X}=4.34$) และใช้สื่อการสอนเหมาะสม ($\bar{X}=4.33$)

นักศึกษา เห็นว่าวิทยากรจัดลำดับเนื้อหาอบรมเหมาะสม ($\bar{X}=4.29$) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X}=4.27$) และนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ($\bar{X}=4.21$)

2) เนื้อหา ในภาพรวมผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิต ($\bar{X}=4.34$, S.D=0.66) ประชาชน ($\bar{X}=4.31$, S.D=0.56) นักศึกษา ($\bar{X}=4.25$, S.D=0.64) โดย 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

บัณฑิต เห็นว่าเนื้อหาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เข้าอบรม ($\bar{X}=4.40$) เอกสารประกอบมีเนื้อหาครบถ้วน ($\bar{X}=4.38$) เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การเรียนและชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.38$, S.D=0.67)

ประชาชน เห็นว่าเนื้อหาสามารถนำไปใช้ในการทำงาน การเรียนและชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=4.40$) การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละหลักสูตรเหมาะสม ($\bar{X}=4.34$) การทดสอบท้ายบทเหมาะสม ($\bar{X}=4.32$)

นักศึกษา เห็นว่าเนื้อหาแต่ละหลักสูตรเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการทำงาน การเรียน และชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=4.34$, $\bar{X}=4.26$) ตามลำดับ รวมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาเหมาะสม ($\bar{X}=4.26$)

3) ผู้เข้าอบรม ในภาพรวมผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มแสดงความคิดเห็นในระดับมาก บัณฑิต ($\bar{X}=4.33$, S.D=0.66) ประชาชน ($\bar{X}=4.32$, S.D=0.60) นักศึกษา ($\bar{X}=4.12$, S.D=0.68) โดย 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

บัณฑิต มีการเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด มีความตั้งใจทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เพื่อให้ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และมีความตั้งใจในการเรียนรู้ (\bar{X} =4.44, \bar{X} =4.39, \bar{X} =4.33) ตามลำดับ

ประชาชน มีการเข้าอบรม ตามเวลาที่กำหนด มีความตั้งใจในการเรียนรู้ และมีความตั้งใจทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเพื่อให้ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (\bar{X} =4.37, \bar{X} =4.32, \bar{X} =4.32)

นักศึกษา มีความตั้งใจทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเพื่อให้ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีการเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด และมีความตั้งใจในการเรียนรู้ (\bar{X} =4.19, \bar{X} =4.18, \bar{X} =4.10)

ด้านปฏิบัติการตอบสนองของผู้เข้าอบรม ในภาพรวมผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิต (\bar{X} =4.27, S.D=0.68) ประชาชน (\bar{X} =4.25, S.D=0.59) นักศึกษา (\bar{X} =4.03, S.D=0.65) ทั้งนี้ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันโดยใน 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

ประเด็นแรก คือ การเข้าอบรมมีความคุ้มค่าในด้านเวลาและความเป็นประโยชน์ บัณฑิต (\bar{X} =4.33) ประชาชน (\bar{X} =4.31) นักศึกษา (\bar{X} =4.08) ต่อมา คือ หลักสูตรฝึกอบรมที่เลือกเป็นประโยชน์ต่อการเรียนหรือการปฏิบัติงาน บัณฑิต (\bar{X} =4.31) ประชาชน (\bar{X} =4.27) นักศึกษา (\bar{X} =4.08) ประเด็นสุดท้าย คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการฝึกอบรมเหมาะสม บัณฑิต (\bar{X} =4.26) ประชาชน (\bar{X} =4.26) นักศึกษา (\bar{X} =4.06)

ด้านการเรียนรู้และพฤติกรรมที่เกิดกับผู้อบรม พบว่าผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นด้านการเรียนรู้และพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชน (\bar{X} =4.24, S.D=0.69) บัณฑิต (\bar{X} =4.23, S.D=0.72) นักศึกษา (\bar{X} =4.13, S.D=0.61) โดย 3 ประเด็นแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม มีดังนี้

ประชาชน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (\bar{X} =4.39) มีผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด 70-79% (\bar{X} =4.39) มีความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการฝึกอบรม (\bar{X} =4.35)

บัณฑิต มีผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด 70-79% (\bar{X} =4.43) มีการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน หรือการเรียน (\bar{X} =4.31) และมีความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังฝึกอบรม (\bar{X} =4.30)

นักศึกษา มีผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด 70-79% ($\bar{X}=4.23$) มีพัฒนาการทักษะภาษา ($\bar{X}=4.23$) และมีการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มหลังฝึกอบรม ($\bar{X}=4.18$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษในโครงการ U2T ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในภาพรวมพบว่า ผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวโดยเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งนำมาอภิปรายในรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเป้าหมายโครงการ ประโยชน์และความสำคัญจำเป็น ความหลากหลายและน่าสนใจของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การวัดประเมินผลก่อน-หลังฝึกอบรม ความสะดวกและการเข้าถึงในการใช้โปรแกรม และระยะเวลาการอบรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้เข้าอบรมให้ความสำคัญกับการวัดประเมินผลก่อน-หลังฝึกอบรม และความสำคัญจำเป็นของหลักสูตร รวมทั้งความสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายของโปรแกรม แสดงให้เห็นว่า ผู้ออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ต้องคำนึงถึงความสำคัญจำเป็นของหลักสูตรต่อผู้เข้าอบรม รวมทั้งการวัดประเมินผลก่อน-หลังฝึกอบรม ความสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายของโปรแกรม

ด้านกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) วิทยากร พบว่าผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่มให้ความสำคัญในประเด็นความรู้ในเนื้อหาวิชา สามารถถ่ายทอดความรู้ จัดลำดับขั้นตอนเนื้อหาอบรมเหมาะสม และใช้สื่อการสอนช่วยในการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม วิทยากรมีส่วนสำคัญมากในการฝึกอบรมโดยต้องมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สามารถถ่ายทอดความรู้ออกมาได้อย่างชัดเจน รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อทำให้ผู้เข้าอบรมมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้การฝึกอบรมมีความราบรื่น และสามารถใช้อุปกรณ์ในการฝึกอบรมให้เกิดประสิทธิภาพ (พัชริดา เอี่ยมสุนทรชัย, 2559, น. 20)

2) เนื้อหา ได้แก่ ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ผู้เข้าอบรม ประโยชน์ต่อการทำงาน การเรียน หรือชีวิตประจำวัน การจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตรเหมาะสม เอกสารประกอบการฝึกอบรมครบถ้วน การทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละหลักสูตรเหมาะสมและครอบคลุมตามเนื้อหา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อประเด็นเหล่านี้ในระดับมาก โดยเฉพาะความเป็นประโยชน์ของเนื้อหาและการนำไปใช้การทำงาน การเรียน หรือ

ชีวิตประจำวัน รวมทั้ง ประเด็นความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหาแต่ละหลักสูตร เนื้อหาในการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญที่จะถ่ายทอดความรู้ ทักษะต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนโดยสิ่งที่จะสนับสนุนให้เนื้อหาตอบสนองเป้าหมายในการถ่ายทอด คือ การออกแบบเนื้อหาหรือเอกสารประกอบซึ่งเนื้อหาที่ดีจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย (Mo Hamza, 2012, อ้างในพัชริดา เอี่ยมสุนทรชัย, 2559, น. 20)

3) ผู้เข้าอบรม ได้แก่ ความตั้งใจในการฝึกอบรม การเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด การเตรียมพร้อมในการฝึกอบรม การทบทวนเนื้อหาหลังฝึกอบรม ความตั้งใจทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับประเด็นที่ทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ คือ การเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด ความตั้งใจในการเรียนรู้ และตั้งใจทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเพื่อให้ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ สุภิสสิงห์ และคณะ (2561, น. 13) ที่พบว่า ผู้เข้ารับการอบรม โดยรวมมีความสนใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมในการอบรม ผู้อบรมเป็นผู้ตรงต่อเวลา ซึ่งอนุมานได้ว่า หากหลักสูตรฝึกอบรมมีแบบทดสอบท้ายแต่ละบทเรียนและตั้งเกณฑ์การผ่านจะเป็นสิ่งช่วยกำหนด หรือผลักดันให้มีการเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด และทำให้ผู้เข้าอบรมมีความตั้งใจในการเรียนรู้

ด้านปฏิกริยาตอบสนองของผู้เข้าอบรม ได้แก่ การเลือกหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ที่ตอบสนองความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อการเรียน หรือการปฏิบัติงาน การวางแผนและบริหารเวลาฝึกอบรมตามหลักสูตรที่เลือก สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการฝึกอบรม และความคุ้มค่าในด้านเวลาและความเป็นประโยชน์ของหลักสูตรฝึกอบรมที่เลือก พบว่าทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันใน 3 ประเด็นแรก คือ ความคุ้มค่าในด้านเวลาและความเป็นประโยชน์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ประเด็นต่อมา คือ การเลือกหลักสูตรฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนหรือการปฏิบัติงาน และประเด็นสุดท้าย คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการฝึกอบรม

ด้านการเรียนรู้ และพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ ก่อน-หลังการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้และทักษะภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการฝึกฝนหลังการฝึกอบรม การมีคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับไปใช้ในการเรียนหรือการทำงาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่ม มีผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด (70-79%) ทั้งนี้ ในประเด็นอื่น ๆ แต่ละกลุ่มเห็นความสำคัญแตกต่างกันไป เช่น ประชาชนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ของโครงการ บัณฑิตจบใหม่ให้ความสำคัญกับการนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับไปใช้ในการทำงาน หรือการเรียน และนักศึกษาให้ความสำคัญกับการมีพัฒนาการทักษะภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้มาจาก

การสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมและเก็บข้อมูลหลังอบรมเพียง 3 สัปดาห์ซึ่งอาจยังไม่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังเช่น วันวิสา ชนะวงศ์ และคณะ (2561, น. 210-211) ที่มีการติดตามผลงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การจัดหลักสูตรฝึกอบรมควรมีแบบทดสอบท้ายบทเรียนและตั้งเกณฑ์การผ่าน ซึ่งจะทำให้มีการเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนด และทำให้ผู้เข้าอบรมมีความตั้งใจในการเรียนรู้

การศึกษาวิจัยนี้เป็นเพียงการประเมินด้านกระบวนการและการนำผลไปประยุกต์ใช้ ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มการประเมินด้านผลลัพธ์หรือผลกระทบเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงประสิทธิผลโครงการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล เรียกใช้เมื่อ 11 พฤษภาคม 2565 จาก www.u2tambon.com/.

จิราภรณ์ สุภิสงห์ และคณะ. (2561). การประเมินโครงการพัฒนาครูแกนนำด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาคของศูนย์การจัตอบรมภาคเหนือ.วารสารสักทอง. 24(3), 1-15.

ชญัญญภัค วงศ์บา, กิ่งกาญจน์ จงใจหาญ. (2555). ประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการ CHAMPION โดยประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินของเคิร์กแพทริค. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7. 19(1), 27-38.

จิราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์. (2562). การประเมินประสิทธิผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “สร้างนักคิดจิตอาสา”วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2561. งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2565 จาก <https://rsucon.rsu.ac.th/proceedings>.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สุวีริยาสาส์น.

- ปริญญาภรณ์ ณะบุญปวง และ จิรียา อินทนา. (2564). การวิจัยประเมินผลโครงการอบรม
หลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุปีงบประมาณ 2564 โดยใช้แนวคิดการประเมิน
ของสตีฟเฟิลปีม. วารสารการวัดประเมินผล สถิติ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์. 2(1),
36-46.
- พัชริดา เอี่ยมสุนทรชัย. (2559). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้บริหาร. (การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8. เรียกใช้เมื่อ 14 พฤษภาคม
2564 จาก www.nidtep.go.th.
- รสาพร หม้อศรีใจ. (2562). รายงานการประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดทำหนังสือเรียน
รายวิชาเลือกเสรีสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียน. เรียกใช้เมื่อ 18 สิงหาคม 2565
จาก http://elibrary.nfe.go.th/e_library/ebook/0/ebook/1580095928.pdf.
- วันวิสา ชนะวงศ์, สุนทรา โตบัว และ วรทยา ธรรมกิตติภพ (2561). การประเมินโครงการ
English for Integrated Studies (EIS) โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม. วารสารการศึกษา
และการพัฒนาสังคม. 13(2), 200-212.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2561). รายงานการติดตามและ
ประเมินผลโครงการ

